ProAgria Keskusten Liitto ry

Kirjallinen lausunto
12.05.2025

Eduskunta, Maa- ja metsätalousvaliokunta

VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

ProAgrian lausunto

Haluamme nostaa esille kolme kohtaa Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan esittelyyn Valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029.

1. Neuvo-tuki eli neuvontapalvelut ovat osa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) toimenpiteitä, ja ne sisältyvät Suomen CAP-suunnitelmaan. Neuvontapalvelut ovat jäsenvaltioille pakollinen toimenpide, ja ne liittyvät kaikkiin CAP:n erityistavoitteisiin. Neuvo-tukirahoitusta on koko kauden ajaksi varattu n. 25 miljoonaa euroa pääosin viljelijöiden ja metsänomistajien neuvontapalveluihin. Neuvo-tukia on Suomessa kuluvalla kaudella käytetty ahkerasti ja tilakohtainen 10000 euroa onkin monella kehittävällä tilalla käytetty jo rahoituskauden puolivälissä. Koko ajan kiihtyvän viljelijäkysynnän vuoksi tämän hetken arviomme mukaan Neuvo-järjestelmän tukisumma ei tule riittämään koko kaudeksi. Mikäli Neuvo-tukirahoitus loppuu ennen kauden vaihtumista, jää osa viljelijöistä kokonaan neuvontapalveluiden ulkopuolelle, sillä halukkuus palveluiden ostamiseen listahinnoilla ilman Neuvo-tukea on heikkoa. **Toivomme valtiovallalta riittävän etupainotteisia toimenpiteitä Neuvo-tukirahoituksen varmistamiseksi koko kaudelle 2023-2027.**

2. Suunnitelmassa Maatalouden ja maankäyttösektorin ilmastotoimiin (metsätuhojen ennaltaehkäisy, metsälannoituksen edistäminen ja metsäpinta-alan laajentaminen) kohdennetaan yhteensä 14,9 milj. euroa vuosina 2026 ja 2027. Onko tämä tuki kohdennettu pelkästään metsäsektorille? **Toivomme näkökulmaa laajennettavan myös maatalouden ilmastotoimiin ja ehdotamme sanoituksiin lisättävän, että tukivaroja voidaan kohdentaa myös käytännön ilmastotoimiin maanviljelijöiden kanssa.**

3. Säästöjen kohdennukset valtionavuksiin sisältävät ilmeisesti neuvonnan valtionapuun viime vuonna esitetyt rajut leikkaukset (n. 1,2 miljoonaa euroa per vuosi 2025-2027, eli yhteensä n. 70 % alenema kolmessa vuodessa). Näemme jo tänä vuonna selkeästi alentuneen rahoituksemme välittömät vaikutukset alan toimintaan ja maatilojen kannattavuuteen. Viljelijät tarvitsevat rahoitusta kannattavuutensa parantamiseen sekä realistisen tilannekuvan saamiseen alasta ja tulevaisuuden investointimahdollisuuksista. Joudumme karsimaan päivittäistä tekemistämme tilatasolla. Tilojen jakautuminen kehittyviin ja hengissä selviäviin sekä nopeasti taantuviin ja lopettaviin tulee kiihtymään, kun meillä ei enää ole rahoitusta panostaa heikommin kannattavien tilojen kehittämistyöhön läpi Suomen. **Esitämme momenttimme valtionavun leikkauksen perumista, jotta voimme jatkaa koko Suomen alueella työtämme maatalouden kannattavuuden parantamiseksi ja Suomen omavaraisuuden sekä huoltovarmuuden säilyttämiseksi.**

ProAgria Keskusten Liitto ry

Harri Mäkivuokko

Harri Mäkivuokko
toimitusjohtaja